

DOI 10.31558/2519-2949.2026.3.5

УДК 356.15(477):336.14“364”

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7761-9811>**Мадрига Т. Б., Карпатський національний університет імені Василя Стефаника**e-mail: tetiana_madryga@ukr.net

ФІНАНСОВА СПРОМОЖНІСТЬ ВОЛОНТЕРСЬКИХ ІНІЦІАТИВ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ДЖЕРЕЛА, РИЗИКИ ТА ЧИННИКИ СТІЙКОСТІ

У статті досліджено фінансову спроможність волонтерських ініціатив в Україні в умовах правового режиму воєнного стану та визначено основні джерела, ризики й чинники їх фінансової стійкості. Проаналізовано трансформацію ресурсного забезпечення волонтерського сектору після початку повномасштабного вторгнення, зокрема масштабування індивідуального донорства, цифрового краудфандингу, корпоративної підтримки, міжнародного грантового, діаспорного та криптовалютного фінансування. Показано, що цифровізація фінансової мобілізації сприяла зростанню швидкості та масштабів залучення ресурсів, тоді як корпоративна підтримка та регулярне донорство створюють передумови для більшої передбачуваності фінансових надходжень. Окрему увагу приділено криптовалютним пожертвам як додатковому транскордонному каналу ресурсної мобілізації та визначено його переваги й ризики. На основі емпіричних матеріалів висвітлено значення інституціоналізації, диверсифікації джерел фінансування, репутаційної довіри та діаспорної підтримки для забезпечення діяльності волонтерських організацій. Виявлено основні системні ризики фінансової спроможності: донорську втому, залежність від грантових циклів, нерівність доступу до інституційного фінансування, шахрайські збори та недостатній рівень фінансової підзвітності окремих ініціатив. За допомогою SWOT-аналізу систематизовано сильні й слабкі сторони, можливості та загрози фінансового забезпечення волонтерського сектору. Обґрунтовано, що перспективи переходу від реактивної ресурсної мобілізації до стійкішої фінансової моделі пов'язані з диверсифікацією джерел, розвитком регулярного донорства, довгострокового корпоративного партнерства, соціального підприємництва та ендавментних механізмів. Встановлено, що фінансова стійкість волонтерських ініціатив визначається не домінуванням окремого джерела фінансування, а здатністю поєднувати різні канали ресурсного забезпечення зі збереженням організаційної автономії, прозорості та довіри донорів. Окремо проаналізовано динаміку 2025–2026 рр.: рекордне зростання надходжень на провідні фандрейзингові платформи на тлі скорочення масового мікродонорства, поглиблення кризи довіри та донорської втоми, а також вплив призупинення фінансування USAID на грантову залежність сектору.

Ключові слова: волонтерські ініціативи, волонтерство, фінансова спроможність, фінансова стійкість, ресурсна мобілізація, донорство, краудфандинг, корпоративна підтримка, громадянське суспільство.

Madryha Tetiana, Vasyl Stefanyk Carpathian National Universitye-mail: tetiana_madryga@ukr.net

FINANCIAL CAPACITY OF VOLUNTEER INITIATIVES IN UKRAINE UNDER MARTIAL LAW: SOURCES, RISKS, AND FACTORS OF SUSTAINABILITY

The article examines the financial capacity of volunteer initiatives in Ukraine under martial law and identifies the main sources, risks, and factors shaping their financial sustainability. It analyzes the transformation of the volunteer sector's resource base following the beginning of the full-scale invasion, focusing on the expansion of individual donations, digital crowdfunding, corporate support, international grants, diaspora funding, and cryptocurrency donations. The study demonstrates that the digitalization of

financial mobilization has increased the speed and scale of resource accumulation, while corporate support and recurring donations provide greater predictability of financial inflows. Particular attention is paid to cryptocurrency donations as an additional cross-border channel of resource mobilization, with their main advantages and risks identified. Drawing on empirical evidence, the article highlights the importance of institutionalization, diversification of funding sources, reputational trust, and diaspora support for sustaining volunteer organizations. The main systemic risks to financial capacity are identified, including donor fatigue, dependence on grant cycles, unequal access to institutional funding, fraudulent fundraising, and insufficient financial accountability of individual initiatives. A SWOT analysis is used to systematize the strengths, weaknesses, opportunities, and threats associated with the financial capacity of the volunteer sector. It is argued that the transition from reactive resource mobilization to a more sustainable financial model depends on the diversification of funding sources, the development of recurring donations, long-term corporate partnerships, social entrepreneurship, and endowment mechanisms. The study concludes that the financial sustainability of volunteer initiatives is determined not by the dominance of any single funding source but by their ability to combine different resource channels while maintaining organizational autonomy, transparency, and donor trust. Particular attention is given to the 2025–2026 dynamics: record growth in donations to leading fundraising platforms alongside a decline in mass micro-donations, a deepening trust and donor-fatigue crisis, and the impact of the USAID funding suspension on the sector's grant dependency.

Keywords: *volunteer initiatives, volunteering, financial capacity, financial sustainability, resource mobilization, donations, crowdfunding, corporate support, funding diversification, civil society.*

Постановка проблеми. Повномасштабне вторгнення російської федерації спричинило безпрецедентні масштаби залучення та акумулювання фінансових ресурсів українським волонтерським сектором. Масове донорство, цифрові платформи, корпоративна підтримка, міжнародні гранти, діаспорні та криптовалютні канали істотно розширили ресурсні можливості волонтерських ініціатив. Водночас тривалість війни актуалізувала проблему не лише залучення, а й збереження фінансової спроможності волонтерських організацій. Донорська втома, залежність від зовнішнього фінансування, нерівний доступ до грантових ресурсів, шахрайські збори та вимоги до прозорості й підзвітності формують системні ризики для довгострокової діяльності волонтерського сектору. За таких умов особливого значення набуває визначення чинників, здатних забезпечити перехід від ситуативної мобілізації ресурсів до стійкої та диверсифікованої моделі фінансування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика фінансової спроможності організацій громадянського суспільства представлена у працях, присвячених моделям ресурсного забезпечення, фінансовій сталості, донорській залежності та інституціоналізації неурядового сектору. Ю. Біденко [1] аналізує основні джерела фінансування громадянського суспільства в Україні та звертає увагу на залежність організацій від міжнародної донорської підтримки, обмеженість внутрішніх ресурсів і нерівність доступу до фінансування. Окремий напрям сучасних досліджень пов'язаний із трансформацією фінансових механізмів під впливом повномасштабної війни. М. Костів, В. Кочин, Г. Лідейкіте Губер та Г. Нері-Кастракане [35] розглядають регуляторні й правові виклики діяльності волонтерських та некомерційних організацій в умовах війни, зокрема необхідність адаптації до нових суспільних потреб і безпекових обмежень.

М. Адена та Дж. Гарке [27] досліджують особливості благодійної поведінки в умовах війни й показують залежність інтенсивності пожертв від подій на фронті та їх медійного висвітлення. У дослідженні Ч.-Ч. Чан і Ч.-Дж. Пая [28] увагу зосереджено на бар'єрах фандрейзингу неурядових організацій у воєнному середовищі, серед яких вагоме місце посідають довіра до організацій та ефективність комунікацій. С. Волосович та співавтори [38] аналізують криптовалютні активи як новий фінансовий інструмент в умовах воєнної агресії, а Л. Тертична і Д. Скотаренко [21] простежують перехід корпоративного волонтерства від несистемних ініціатив до структурованих і стратегічно орієнтованих практик.

Важливий аналітичний матеріал містять також дослідження Фонду Східна Європа (East Europe Foundation) [6], Центру стратегічних і міжнародних досліджень (CSIS) [32] та інших організацій, у яких висвітлюються проблеми грантового менеджменту, фінансової звітності, прозорості та підзвітності українських організацій. Зокрема, CSIS розглядає незалежний моніторинг і добровільні стандарти підзвітності як механізми зміцнення довіри донорів та доступу до інституційного фінансування. Водночас наявні дослідження переважно концентруються на окремих джерелах або ризиках фінансування. Недостатньо систематизованими залишаються взаємозв'язки між

диверсифікацією ресурсів, організаційною спроможністю, довірою, підзвітністю та здатністю волонтерських ініціатив підтримувати свою діяльність в умовах тривалої війни.

Метою статті є визначення основних складових фінансової спроможності волонтерських ініціатив в Україні в умовах правового режиму воєнного стану, виявлення ризиків їх ресурсного забезпечення та обґрунтування чинників і моделей фінансової стійкості.

Виклад основного матеріалу. Однією з визначальних рис фінансової спроможності українського волонтерського сектору після 2022 р. стало масштабування цифрових механізмів залучення ресурсів. Повномасштабне вторгнення перетворило краудфандинг із допоміжного інструменту на системний канал фінансування. В українському цифровому середовищі функціонують різні за організаційною природою механізми – від спеціалізованих краудфандингових платформ до банківських сервісів і державних платформ. Збереження операційної стійкості й репутації окремих майданчиків водночас сприяло концентрації донорських потоків навколо найбільш упізнаваних платформ.

Вагоме місце у цій системі посіла платформа UNITED24. Упродовж 2022–2024 рр. вона разом із благодійними фондами «Повернись живим» та Сергія Притули загалом залучила 93 млрд гривень [22]. Динаміка надходжень була нерівномірною: найбільші сукупні збори припали на 2022 рік, після чого у 2023 році їхній обсяг скоротився. Зокрема, у 2023 році платформа UNITED24 зібрала 7,94 млрд гривень, або 63 % сукупного обсягу зборів цих трьох структур, тоді як фонд «Повернись живим» отримав понад 3 млрд гривень [26]. У 2024 році сукупні надходження зросли на 28 % порівняно з попереднім роком і становили 24,1 млрд гривень, із яких 73 % припало на UNITED24. Водночас надходження на платформу були нерівномірно розподілені протягом року: у грудні вона залучила 61 % річної суми [22]. Така концентрація засвідчує суттєві коливання інтенсивності пожертв, однак для пояснення їхніх причин необхідний додатковий аналіз.

Ця висхідна траєкторія суттєво пришвидшилася у 2025 р. За даними аналітичної платформи «Опендатабот», сукупні надходження на рахунки трьох провідних фондів – UNITED24, «Повернись живим» та Благодійного фонду Сергія Притули – досягли рекордних 105,87 млрд грн, що на 37 % перевищує сумарний обсяг зборів за три попередні роки війни разом узятих [19]. Основний внесок у це зростання забезпечила платформа UNITED24, яка залучила 77,7 млрд грн (73 % сукупної суми) – утричі більше, ніж за весь 2022 рік, причому рекордним місяцем став жовтень 2025 р., коли обсяг надходжень удвічі перевищив показник усього попереднього року. Ще стрімкішу динаміку продемонстрував фонд «Повернись живим»: за словами його директора Тараса Чмута, сукупні надходження – індивідуальні донати та інституційні гранти – сягнули понад 31 млрд грн, що на 658 % більше, ніж у 2024 р.; лише у жовтні фонд залучив 19,7 млрд грн – суму, яка перевищила сукупні збори за попередні три роки [24]. Визначальним чинником цього стрибка стало не так зростання масового індивідуального донорства, як укладення кількох цільових грантових угод з іноземними урядами – результат трирічної підготовчої роботи, розпочатої ще в 2022 р.; на 2026 р. фонд визначив орієнтир у 1 млрд дол. США міжнародного інституційного фінансування та 400 млн грн щомісячних надходжень з українських джерел [24]. Це свідчить про свідому переорієнтацію найбільших гравців сектору з разового масового донорства на довгострокове інституційне партнерство.

Окремого аналізу заслуговує феномен цифрового мікродонорства, який у 2022–2024 роках набув безпрецедентних масштабів через інструмент «банка» у застосунку monobank. Цей сервіс, започаткований ще у 2020 р. як інструмент особистих заощаджень, після початку повномасштабного вторгнення був стихійно переосмислений громадянами та волонтерськими організаціями як платформа публічних зборів. З 24 лютого 2022 р. українці створили понад 120 000 «банок» для збору донатів у monobank, зібравши загалом понад 5 млрд гривень; найбільші збори організовували волонтери Сергій Притула, Сергій Стерненко та Ігор Лаченков, а також державна платформа UNITED24 [25]. Динаміка зростання донатів через цей інструмент демонструє послідовне нарощування: у 2022 р. через monobank задонатили 243 млн євро, у 2023 р. – 717 млн євро, а у 2024 р. – 993 млн євро, що перевищило сукупний показник двох попередніх років [23].

Мобілізаційний потенціал цієї моделі найбільш виразно проявився у проєкті «Народний Байрактар» – краудфандинговій кампанії фонду Сергія Притули, яку в червні 2022 р. запущено з метою зібрати 500 млн гривень на три безпілотики Bayraktar TB2 для Повітряних сил України. За три дні українці зібрали близько 600 млн гривень – суму, достатню для придбання чотирьох Bayraktar. З огляду на масштаб суспільної підтримки компанія Baykar вирішила безоплатно передати Україні три БПЛА, а зібрані кошти було спрямовано на придбання розвідувального супутника для потреб ЗСУ

[16]. Кампанія продемонструвала, що масове дрібне донорство здатне не лише закривати тактичні потреби, а й генерувати дипломатичний та репутаційний ефект, що виходить далеко за межі самої суми збору.

Феномен «банок» та «народних» кампаній є проявом ширшої трансформації: цифрові платформи перетворили разове донорство на регулярну громадянську практику з низьким порогом залучення, вбудованою звітністю та соціальним підкріпленням через публічність процесу. Співзасновник monobank О. Гороховський характеризував «банки» як «HIMARS для волонтерів» – інструмент, що радикально змінив швидкість і масштаб мобілізації громадянських ресурсів [25]. Таким чином, цифрове мікродонорство стало структурним елементом фінансової архітектури волонтерського руху, не замінюючи гранти чи корпоративну підтримку, а заповнюючи нішу оперативного, низового та масового фінансування, недосяжну для жодного іншого механізму.

Натомість динаміка мікродонорства через «банки» monobank у 2025–2026 рр. розвивалася в протилежному напрямку. З лютого 2022 р. до лютого 2026 р. українці задонатили через цей інструмент 123 млрд грн, створивши понад 2,6 млн зборів, до яких долучилися щонайменше 14 млн осіб [3]. Однак якщо період з лютого 2024 по лютий 2025 р. став піковим (41,6 млрд грн), то за наступний рік – з лютого 2025 по лютий 2026 р. – обсяг донатів через «банки» скоротився до 34,3 млрд грн, тобто приблизно на 18 % [3]. Дослідження компанії Gradus фіксує паралельне звуження бази регулярних донорів: на постійній основі ЗСУ підтримують лише 7 % опитаних, тоді як 40 % роблять це час від часу [3]. Таке розходження траєкторій – вибухове зростання надходжень на великі інституційні платформи на тлі одночасного скорочення масового низового мікродонорства – засвідчує структурну трансформацію фінансової архітектури волонтерського сектору: ресурси дедалі більше консолідуються навколо великих, інституційно спроможних гравців, тоді як база масової громадянської участі, яка забезпечувала стійкість моделі на початкових етапах війни, звужується.

Окремим каналом фінансування волонтерських ініціатив, який набув особливого значення після початку повномасштабного вторгнення, стали криптовалютні пожертви. Уже в перші дні війни Міністерство цифрової трансформації України започаткувало прийом допомоги у цифрових активах; за даними досліджень криптовалютного ринку України, протягом першого місяця було залучено понад 56 млн дол. США, переважно у Bitcoin та Ethereum. Станом на червень 2023 р. загальний обсяг криптовалютних надходжень оцінювався у 225 млн дол. США, з яких 60 % було спрямовано на гуманітарні потреби, а 40 % – на підтримку ЗСУ [15; 38]. Криптовалютні платежі інтегрували у свої системи залучення коштів і провідні благодійні та волонтерські організації, зокрема «Повернись живим», Благодійний фонд Сергія Притули, «Армія SOS», «Госпітальєри» та Nova Ukraine. Поширення криптодонатів розширило можливості залучення ресурсів від міжнародних донорів завдяки швидкості транскордонних переказів та відносній незалежності від традиційної банківської інфраструктури. Водночас використання цифрових активів формує специфічні ризики, пов'язані з посиленням регуляторних вимог, кіберзагрозами та високою волатильністю окремих криптоактивів [18; 31]. Показово, що за даними Глобального індексу прийняття криптовалют (Global Crypto Adoption Index) 2022 р. Україна посіла третє місце серед 146 країн за рівнем використання криптовалюти – після Філіппін та В'єтнаму, що свідчить про глибоку інтегрованість криптовалютних інструментів у фінансову поведінку українців ще до початку повномасштабного вторгнення [18].

Важливим інституційним зрушенням 2025 року стало просування України до повноцінної легалізації криптовалютного ринку. 3 вересня 2025 р. Верховна Рада України прийняла у першому читанні законопроект «Про ринки віртуальних активів» (№ 10225-d) [17], який передбачає запровадження 18 % податку на доходи та 5 % військового збору з операцій з криптоактивами, а також гармонізацію з європейським регламентом MiCA [13]. Станом на середину 2025 р. державний резерв криптовалюти України склав близько 46 351 BTC вартістю приблизно 5,6 млрд дол. США, що виводить країну до числа найбільших державних криптовласників у світі. За оцінками Європейського банку реконструкції та розвитку, Україна отримала 106 млрд дол. США у вигляді криптовалютних надходжень, що характеризує країну як «активного користувача кріпти». Легалізація ринку безпосередньо впливає на волонтерський сектор: прозора регуляторна політика знижує юридичні ризики для фондів, що залучають криптодонати, розширює коло інституційних донорів і створює умови для довгострокового використання криптовалюти як стабільного каналу фінансування волонтерських ініціатив [37; 30].

Таблиця 1

Криптовалюта як канал фінансування волонтерських ініціатив в умовах воєнного стану в Україні

Параметр	Характеристика
Загальний обсяг благодійних криптозборів (2022–2025)	Понад 250 млн дол. США; перший місяць повномасштабного вторгнення – понад 56 млн дол. США; станом на липень 2023 р. – 225 млн дол. США наростаючим підсумком
Структура зборів за криптовалютами (2023)	USDT – 37 % (83 млн дол.); ETH – 35 % (79 млн дол.); BTC – 18 % (41 млн дол.); DOT – 4 %; BUSD – 3 %
Спрямування зібраних коштів	Гуманітарні потреби – 60 %; потреби ЗСУ – 40 %
Ключові державні актори	Міністерство цифрової трансформації України (14 криптогаманців з 24.02.2022); платформа Aid for Ukraine
Ключові волонтерські актори	БФ «Повернись живим», БФ Притули, «Армія SOS», «Госпітальєри», Nova Ukraine, Uchain Ukraine, «Паляниця»
Позиція України у Глобальному індексі прийняття криптовалют (Chainalysis)	2022 р. – 3-тє місце (146 країн); 2024 р. – 4-тє місце; 2025 р. – 8-ме місце в абсолютному рейтингу та 1-ше місце у перерахунку на душу населення
Кількість власників криптовалюти в Україні (2025)	~6,5 млн осіб (15–16 % населення)
Загальні криптовалютні надходження в країну	106 млрд дол. США (середина 2023 – середина 2024 рр.); 206,3 млрд дол. США наростаючим підсумком (2025)
Державний криптовалютний резерв (середина 2025)	~46 351 BTC (~5,6 млрд дол. США) – один із найбільших державних криптовалютних резервів у світі
Ставлення населення до криптовалюти як інструменту допомоги	58,3 % респондентів планують використовувати криптовалюту у майбутньому; 64,76 % вважають її ефективним інструментом гуманітарної допомоги
Ключові переваги каналу	Швидкість транзакцій; прозорість блокчейну; незалежність від банківської інфраструктури; можливість анонімних пожертв від донорів із країн із юридичними обмеженнями на підтримку України
Ключові загрози та обмеження	Посилення регулювання (28,57 % респондентів); хакерські атаки (26,67 %); волатильність курсів; технологічний поріг входу; ризик використання агресором для обходу санкцій
Правовий статус	Законопроект №10225-d прийнято у першому читанні (вересень 2025 р.); передбачено податок 18 % + 5 % військовий збір; узгодження українського законодавства з вимогами регламенту ЄС про ринки криптоактивів

Джерело: складено автором на основі [18; 29; 31; 37; 38].

Таким чином, використання криптовалют розширює фінансову спроможність українських волонтерських ініціатив, забезпечуючи оперативне транскордонне залучення коштів та альтернативний канал їх переказу в умовах обмежень традиційної фінансової інфраструктури.

Поряд із диверсифікацією цифрових каналів фінансування після початку повномасштабного вторгнення суттєво розширилася й корпоративна підтримка волонтерських ініціатив: бізнес почав

системно спрямовувати ресурси на соціальні та оборонні проєкти в межах корпоративної соціальної відповідальності (КСВ). Тактика втілення КСВ в Україні є різноманітною: деякі компанії створюють власні фонди, деякі активно взаємодіють у партнерстві з громадськими організаціями, хтось фокусує соціальну відповідальність на напрямках, дотичних до його прямої діяльності, хтось обирає пріоритетні для себе вектори допомоги [10]. Корпоративна підтримка пройшла власний еволюційний шлях – від хаотичних разових пожертв у 2014–2015 рр. до системного партнерства в умовах повномасштабної війни. Дослідження «Індекс КСВ 2023», проведене CSR Ukraine та The Page за участі 30 великих компаній, зафіксувало, що майже всі компанії надають допомогу ЗСУ; серед форм підтримки – гранти для ветеранів та їхніх родин, створення і підтримка реабілітаційних центрів, допомога благодійним організаціям та волонтерам; 25 з 30 компаній релокували працівників з їхніми родинами у безпечні регіони та надавали матеріальну і психологічну допомогу співробітникам [20]. Тертична Л. та Скотаренко Д. (2026) зафіксували системну трансформацію корпоративного волонтерства: від несистемних, емоційно зумовлених ініціатив першого року повномасштабної війни – до структурованих і стратегічно орієнтованих практик. Зокрема, у компанії МХП кількість учасників волонтерських програм зросла з 1700 осіб у 2021 році до понад 4000 у 2024-му; понад 1000 працівників здали близько 470 літрів крові, що допомогло більш ніж 3100 особам. PepsiCo Ukraine провела 32 волонтерські заходи у шести регіонах за участі понад 200 співробітників, які сукупно відпрацювали понад 1000 волонтерських годин. Carlsberg Ukraine через участь у благодійних марафонах збрала понад 1,7 млн грн на підтримку військових [21].

Прикладом інституціоналізації корпоративної підтримки є ініціатива «Один день на місяць працюю для ЗСУ», що виникла навесні 2022 року у межах роботи Координаційного центру Save Ukraine Now (SUN, Івано-Франківськ). Імпульсом стала практика ПАТ «Прикарпаттяобленерго», яке поділилося досвідом перерахунку одноденного заробітку від працівників. За моделлю ініціативи з компаніями-партнерами укладалися довгострокові угоди про регулярну щомісячну підтримку – і ця відносно незначна індивідуальна сума в масштабі колективу перетворювалася на стабільний, передбачуваний ресурс. Поширення ініціативи відбувалося через особисті контакти та репутацію членів команди: кожен новий партнер рекомендував наступного. До кінця жовтня 2023 року понад 3,5 тисячі осіб були підписані на ініціативу одноденного заробітку, а щомісячні надходження через цей механізм становили від 2,5 до 3 млн гривень [12, с. 436–437]. Ця модель є прикладом того, як локальний соціальний капітал і репутаційна довіра конвертуються у стале і прозоре фінансування волонтерської діяльності, незалежне ні від міжнародних грантових циклів, ні від сезонних медійних подій.

Важливою тенденцією є трансформація самого характеру корпоративної підтримки: якщо до 2022 р. вона переважно мала форму разових пожертв, то під час повномасштабного вторгнення бізнеси стали рушійною силою і творцями позитивних змін для суспільства, а КСВ допомагає втілювати ці зміни системно, стратегічно і довгостроково [10]. Це означає, що волонтерські організації отримали не лише разові фінансові надходження, а й партнерів, які готові до тривалої взаємодії – з власними комунікаційними ресурсами, логістичними мережами та кадровим волонтерським потенціалом.

Фінансова спроможність України у повномасштабній війні не обмежується лише міжнародною допомогою чи державними інструментами на кшталт воєнних облігацій. Громадянське суспільство здатне стати самостійним і вагомим джерелом фінансування оборони. Ключовими умовами для такої мобілізації є прозорість інституцій, цільовий характер витрат і підтримка суспільної уваги до подій на фронті, адже саме медійне висвітлення бойових дій та загибелі цивільних безпосередньо стимулює зростання пожертв. Лише через фонд «Повернись живим» за три роки зібрано понад 17 млрд грн (близько 500 млн доларів), і ця динаміка має чітку залежність від подій на фронті. Кожна додаткова загибель цивільної особи генерує в середньому 5 184 долари пожертв того ж дня, а сукупний ефект однієї такої трагедії сягає понад 8 169 доларів – достатньо для закупівлі кількох розвідувальних дронів. Пік надходжень фіксується впродовж трьох днів після події, після чого активність спадає до десятого дня, але оскільки бойові дії тривають щодня, цикл постійно відновлюється. Медійне висвітлення також відчутно впливає на потоки коштів: кожен 1 % приросту новинних згадок про військову активність додає в середньому 2 096 доларів пожертв того ж дня та понад 8 083 долари у сукупній перспективі, а повідомлення про ракетні удари чи атаки на лікарні дають ще вищий приріст – 0,12–0,13 % на кожен 1 % медійних згадок. Ці цифри свідчать про те, що громадянська благодійність є не стихійною, а оперативною й передбачуваною реакцією суспільства, яка формує реальний і вимірюваний внесок у фінансування оборони [27]. Це свідчить про те, що в умовах екзистенційної

загрози децентралізована приватна благодійність може оперативно закривати критичні потреби там, де державні механізми реагують повільніше, – формуючи таким чином гнучкий і стійкий рівень воєнної економіки поряд із бюджетним фінансуванням та зовнішньою підтримкою. Історично уряди покладалися переважно на кампанії з продажу воєнних облігацій для фінансування військових зусиль. Український досвід засвідчує ширшу модель ресурсного забезпечення: децентралізовані, добровільні та цільові пожертви спрямовуються на задоволення конкретних потреб оборони, сприяючи забезпеченню національної оборони як суспільного блага. Це дає підстави розглядати приватну благодійність як додатковий механізм зміцнення обороноздатності держави, що функціонує поряд із формалізованими каналами міжнародної допомоги [27].

Свідчення волонтерів, зібрані у книзі «Єдності сила», дозволяють виокремити кілька наскрізних закономірностей у фінансуванні волонтерських ініціатив.

По-перше, реєстрація як умова фінансового доступу: більшість організацій усвідомили необхідність офіційної реєстрації не з ідеологічних міркувань, а з суто практичних – донори та міжнародні партнери вимагали реквізитів юридичної особи. «Офіційна реєстрація благодійного фонду відкриє більше можливостей для залучення допомоги», – пояснює засновниця БФ «Ukraine – My Home», яка зареєструвала фонд саме після того, як латвійський партнер запропонував кошти, але не мав куди їх переказати [12, с. 11].

По-друге, диверсифікація як стратегія виживання: досвідчені організації формували «мозаїку» джерел – масові дрібні донати, регулярні корпоративні внески, творчі фандрейзингові заходи (вистави, благодійні тренування, розіграші за донат), гранти та діаспорна підтримка. БФ «Свій за свого» поєднував щомісячні партнерські внески від підприємців із донатами підписників блогера OLDboi UA, завдяки чому «рахунки пішли на мільйони гривень» [12, с. 36].

По-третє, грант як системний, але ненадійний канал: Перший добровольчий хірургічний шпиталь виграв дванадцять грантів із близько п'яти десятків поданих заявок, отримавши підтримку від Zagoriv Foundation, Oxfam, Об'єднаної Методистської Церкви та програми німецького уряду. Однак наприкінці 2023 року всі проєкти одночасно завершилися – і жодне з трьох (профільних) міністерств та близько ста листів до міжнародних організацій не дали результату. Цей випадок унаочнює системний ризик «донорської пастки»: організація, що вибудувала потужну операційну спроможність, опинилася під загрозою закриття через синхронне завершення грантового циклу [12, с. 74–76].

По-четверте, довіра як конвертована у гроші репутація: волонтери одностайно наголошують, що люди жертвують не на абстрактний фонд, а на конкретну людину чи команду з верифікованою репутацією. «У волонтерській роботі головне – довіра», – підсумовує один із засновників. Саме тому багато волонтерів відмовлялися від анонімних зборів і публічно звітували про кожну витрату [12, с. 36].

По-п'яте, діаспора як швидкий і надійний канал: значна частина фондів закривала збори переважно завдяки підтримці з-за кордону. БФ «Порт Франківськ» станом на травень 2024 р. зібрав 25 млн грн, значну частину яких – завдяки краудфандинговій активності діаспори та жителів Європи [12, с. 201–202].

Таким чином, книга «Єдності сила» є унікальним первинним джерелом, що верифікує на рівні конкретних практик наступні закономірності: нашарування джерел, роль інституціоналізації, ризик донорської залежності, критичну функцію довіри та значення діаспорного каналу.

Подолання залежності від зовнішніх грантових потоків потребує свідомого переходу до диверсифікованих моделей фінансової стійкості. Світова практика виокремлює три такі моделі, релевантні для українського контексту. Перша – ендавментна модель: формування недоторканного капіталу, відсотки від якого фінансують поточну діяльність. Державна програма розвитку волонтерства до 2030 р. прямо передбачає масове створення організаціями публічних та прозорих ендавментів, захищених законодавством [5]. Друга – модель соціального підприємництва: отримання власних доходів від господарської діяльності, що не суперечить статутним цілям. Зростання ролі власних доходів організацій громадянського суспільства простежувалося ще до повномасштабного вторгнення: у 2016–2017 рр. їхній обсяг збільшився з 467 млн грн до 1,1 млрд грн. Водночас законодавча неврегульованість цього напрямку обмежувала можливості його подальшого розвитку [1]. Третя – модель регулярного донорства: перехід від разових пожертв до передплатних форматів щомісячної підтримки, зразком якої є ініціатива «Один день на місяць працюю для ЗСУ» координаційного центру Save Ukraine Now, що станом на кінець 2023 р. охопила понад 3,5 тисячі

регулярних донорів із щомісячними надходженнями 2,5–3 млн грн [12, с. 436–437]. Спільним знаменником усіх трьох моделей є зниження залежності від будь-якого одного джерела та забезпечення фінансової передбачуваності, що є необхідною умовою стратегічного планування в умовах тривалої війни.

Попри безпрецедентні обсяги мобілізованих ресурсів, фінансова архітектура волонтерського руху має системні вразливості, які не зникли навіть на тлі загальної мобілізації суспільства. Першою є «донорська втома» – поступове зниження готовності громадян до регулярних пожертв у міру затягування конфлікту. Як зафіксував «Опендатабот», за перші шість місяців 2023 р. на рахунки трьох найбільших фондів надійшло 8,4 млрд гривень — на 22 % менше, ніж протягом другого півріччя 2022-го [9]. Дослідження ОГС України виявило, що у 2023 р. спостерігалось зменшення частки організацій, для яких допомога армії є основним напрямом (з 43 % у 2022 р. до 38 % у 2023 р.) [4], що вказує на поступову переорієнтацію сектору в умовах виснаження ресурсів. Другою вразливістю є асиметрія доступу до великих грантів: малі та середні волонтерські ініціативи, які становлять більшість руху, фактично виключені з конкуренції за міжнародне інституційне фінансування через відсутність організаційної спроможності – юридична реєстрація, звітність англійською мовою, наявність аудиторів. Це підтверджує дослідження Фонду Східна Європа: серед ключових потреб організацій – навчання фандрейзингу, грантового менеджменту та фінансової звітності [6]. Третьою вразливістю є недобросовісні збори: зростання довіри до волонтерства не залишилося поза увагою шахраїв, які маскуються під волонтерів, створюють фейкові збори та вигадані «благодійні фонди», щоб привласнити кошти, які мали б рятувати життя [14]. Боротьба з цим явищем вимагає системної верифікації волонтерських організацій як механізму зміцнення донорської довіри. Однак, правовий режим воєнного стану та попереднє законодавство сформували нові ролі НУО в Україні, водночас породивши серйозні регуляторні виклики: організації змушені були адаптуватися до нових суспільних потреб та безпекових обмежень, часто без чітких правових рамок для верифікації своєї діяльності [35]. Центр стратегічних і міжнародних досліджень CSIS у своєму аналізі підзвітності НУО в Україні (2024) запропонував конкретну модель вирішення цієї проблеми: добровільний кодекс поведінки з незалежним моніторингом третіх сторін (Third-Party Monitoring – TPM), де організації, які приєднуються до системи, демонструють свою відданість принципам нагляду, а донори можуть і повинні реагувати на це відповідно, створюючи фінансовий стимул для всіх НУО дотримуватися найкращих практик [32]. Таким чином, підзвітність перестає бути лише етичною вимогою і набуває прямого фінансового виміру: організації, що не демонструють верифікованої прозорості, фактично виключають себе з конкуренції за інституційне та корпоративне фінансування – і саме в цьому полягає системна різниця між організаціями, які зростають, і тими, що стагнують, попри однаковий рівень операційної активності.

Виявлені вразливості суттєво поглибилися у 2025–2026 рр. Комплексне дослідження сектору благодійності, проведене Zagoryi Foundation у 2025 р., зафіксувало не лише кількісне, а й якісне звуження донорської бази: індекс поширеності благодійності знизився з 7,7 у 2024 р. до 6,7 у 2025 р., середній щомісячний внесок скоротився з 840 до 480 грн, а 25 % опитаних прямо визнали втому від постійних зборів. Показовим є й зростання інституційної недовіри: частка українців, які не довіряють благодійним фондам, зросла приблизно з 30 % у 2022 р. до 52 % у 2025 р., а рівень довіри до окремих найбільших фондів помітно знизився – зокрема до Благодійного фонду Сергія Притули з 82 % у 2024 р. до 51 % у 2025 р. [7]. Волонтери прямо попереджають про кризу: за словами Сергія Притули, «великі збори, які раніше закривалися за кілька днів, тепер можуть тривати місяцями», а масштабна суспільна підтримка дедалі частіше переорієнтовується на адресну допомогу конкретним військовослужбовцям замість великих стратегічних проєктів [8]. Четвертою системною вразливістю фінансової архітектури волонтерського сектору стало різке скорочення міжнародного грантового фінансування після призупинення роботи USAID у 2025 р. Агентство до цього фінансувало 39 гуманітарних та розвиткових програм в Україні на суму 4,28 млрд дол. США; після його виходу українські організації громадянського суспільства втратили від 30 % до 57 % ресурсного забезпечення, а сукупний дефіцит фінансування у 4 млрд дол. США залишається здебільшого незакритим. За різними оцінками, від 40 % до 45 % організацій відчували відчутний негативний вплив цього рішення, тоді як частка організацій, що покладаються переважно на внутрішні джерела фінансування, скоротилася з 69 % до 46,1 % [2]. Альтернативні джерела – представництва Європейського Союзу, скандинавські країни, Японія, Швейцарія та Австралія – частково компенсували втрату, однак не покрили утворений розрив повністю. Показово, що на тлі

інституційної кризи довіра до волонтерських організацій залишається значно вищою, ніж до формальних НУО (80 % проти 61 % на початку 2025 р.), що підтверджує виявлену раніше закономірність: персоналізована репутація конкретних волонтерів і команд є стійкішим капіталом довіри, ніж інституційний статус як такий [2]. Таким чином, поєднання донорської втоми, ерозії інституційної довіри та геополітично зумовленого грантового шоку формує для волонтерського сектору суттєво жорсткіші умови функціонування у 2025–2026 рр., ніж на початкових етапах повномасштабної війни, і водночас підтверджує актуальність диверсифікації джерел фінансування як ключової умови довгострокової стійкості. Для систематизації внутрішніх і зовнішніх характеристик фінансової спроможності доцільно застосувати SWOT-аналіз. До сильних сторін українських волонтерських ініціатив належать висока культура громадянського донорства, розвинена екосистема цифрових платформ, персоналізована довіра, швидкість мобілізації ресурсів та розширення корпоративної підтримки. Слабкими сторонами залишаються залежність частини організацій від міжнародних грантів, дефіцит власних сталих доходів, нерівність між великими та регіональними структурами, недостатня фінансова звітність і залежність від сезонних або подієвих пожертв. Серед можливостей – розвиток ендавментів, соціального підприємництва, корпоративної філантропії, діаспорного фінансування та європейських програм підтримки. Основними загрозами є донорська втома, можливе скорочення зовнішнього фінансування, шахрайські збори та ризик переорієнтації діяльності організацій відповідно до пріоритетів донорів.

Таблиця 2

SWOT-аналіз фінансової спроможності волонтерських ініціатив

	Сильні сторони (S)	Слабкі сторони (W)
Внутрішні	- Високий рівень громадянської мобілізації та сформована протягом понад десяти років культура донорства - Розвинена екосистема цифрових платформ (monobank, United24, краудфандинг) - Персоналізована довіра до провідних фондів і волонтерів - Швидкість мобілізації у відповідь на медійні події - Зростаюча корпоративна підтримка через КСВ	- Критична залежність від міжнародних грантів (50%+ надходжень) - Відсутність власних стійких доходів у більшості організацій - Нерівність між столичними та регіональними організаціями у доступі до ресурсів - Слабка фінансова звітність і брак аудиторів у малих ініціативах - Відсутність диверсифікації: залежність від сезонних і подієвих пожертв
	Можливості (O)	Загрози (T)
Зовнішні	- Державна програма розвитку волонтерства до 2030 р. як нормативна рамка підтримки - Потенціал діаспорного фінансування (понад 6 млн українців за кордоном) - Зростання корпоративної філантропії та професійного волонтерства - Євроінтеграційні механізми фінансування (EU4Ukraine, Erasmus+, LIFE) - Розвиток ендавментів та механізмів довгострокового фінансування - Податкові стимули для благодійності, передбачені законодавством 2022 р.	- Донорська втома населення при затягуванні конфлікту - Скорочення міжнародного фінансування після завершення гострої фази (ризик припинення донорської підтримки) - Шахрайство та фейкові збори, що підривають суспільну довіру - Призупинення USAID-фінансування як прецедент вразливості від зовнішніх рішень - Асиметрія розподілу: 0,07% гуманітарних коштів ООН доходять до місцевих організацій - Вимушена переорієнтація місії організації відповідно до пріоритетів донорів

Джерело: складено автором на основі [1; 5; 21; 22; 33; 36].

Проведений SWOT-аналіз засвідчує, що фінансова спроможність українських волонтерських ініціатив є асиметричною: сильні сторони зосереджені переважно в операційній площині – швидкість мобілізації, масштаб громадянської залученості, розвиненість цифрових платформ, – тоді як слабкі сторони та загрози мають структурний і довгостроковий характер. Залежність від міжнародних грантів, донорська втома та відсутність стійких внутрішніх доходів формують хронічну вразливість,

яка не зникає навіть в умовах безпрецедентної суспільної мобілізації. Водночас можливості, пов'язані з євроінтеграційними механізмами, діаспорним потенціалом та новою нормативною базою у вигляді Державної цільової соціальної програми з розвитку волонтерської діяльності в Україні на період до 2030 року, створюють реальне підґрунтя для переходу від реактивної до стратегічної моделі фінансової стійкості.

Виявлені структурні характеристики фінансової спроможності українського волонтерського руху – поєднання операційних сильних сторін із хронічними інституційними вразливостями – набувають додаткового аналітичного виміру у зіставленні з досвідом інших країн, що пережили збройні конфлікти в новітній історії. Таке порівняння дозволяє розмежувати, які риси є специфічно українськими, а які є універсальними закономірностями громадянської мобілізації в умовах війни.

Українська модель фінансової мобілізації волонтерських ініціатив є унікальною навіть у порівнянні з країнами, що пережили збройні конфлікти в новітній історії. Дослідження Єврейського університету Єрусалима, проведене після нападу ХАМАС 7 жовтня 2023 р. зафіксувало, що майже половина населення Ізраїлю долучилася до волонтерства, а філантропія та волонтерські ініціативи охопили різні групи суспільства незалежно від етнічної належності та релігійних переконань [34]. Водночас у контексті конфлікту між Ізраїлем та ХАМАС Чіа-Чі Чан та Чун-Джуй Пай виявили, що трьома головними перешкодами для фандрейзингу НУО є брак привабливої теми для зборів, низька довіра до організацій та слабке копірайтингове планування [26]. Ці чинники релевантні і для українського контексту, особливо проблема довіри та прозорості, яка стала системним викликом після численних випадків шахрайства у волонтерській сфері. Принципова відмінність українського досвіду від ізраїльського полягає в тому, що в Україні волонтерський рух функціонував не як доповнення до ефективної держави, а як її часткова заміна в умовах первинного інституційного колапсу 2014 р. та різкого перевантаження державних структур у 2022 р. Саме тому масштаб і глибина громадянської мобілізації, а відповідно й обсяги ресурсів, що пройшли через волонтерські канали, виявилися значно більшими, ніж у будь-якому іншому зіставному випадку.

Висновки. Проведене дослідження засвідчило, що фінансова спроможність волонтерських ініціатив в Україні в умовах воєнного стану формується на основі багатоканальної моделі ресурсного забезпечення, яка поєднує масове індивідуальне донорство, цифровий краудфандинг, корпоративну підтримку, міжнародні гранти, криптовалютні та діаспорні надходження. Кожне з цих джерел виконує окрему функцію: масове донорство забезпечує оперативність, цифрові платформи – масштабування, корпоративна підтримка – більшу передбачуваність, міжнародні гранти – можливості інституційного розвитку, а транскордонні механізми розширюють зовнішню ресурсну базу.

Водночас обсяг залучених коштів сам по собі не є достатнім показником фінансової стійкості. До ключових системних ризиків належать донорська втома, залежність від грантових циклів, нерівність доступу малих і великих організацій до інституційного фінансування, шахрайські збори та недостатній рівень фінансової підзвітності окремих ініціатив. Особливого значення за таких умов набувають репутаційна довіра, прозорість, організаційна спроможність і здатність до диверсифікації джерел фінансування. Встановлено, що перспективи переходу від реактивної ресурсної мобілізації до стійкішої фінансової моделі пов'язані з розвитком регулярного донорства, довгострокового корпоративного партнерства, соціального підприємництва та ендавментних механізмів. Отже, фінансова стійкість волонтерських ініціатив визначається не домінуванням окремого джерела, а здатністю поєднувати різні канали ресурсного забезпечення, зберігаючи організаційну автономію, прозорість і довіру донорів. Саме диверсифікація у поєднанні з інституційною спроможністю створює передумови для довгострокового функціонування волонтерського сектору в умовах тривалої війни. Динаміка 2025–2026 рр. підтверджує цю закономірність: рекордне зростання надходжень на великі інституційні платформи, скорочення масового мікродонорства, поглиблення кризи довіри та різке звуження грантового фінансування після призупинення роботи USAID засвідчують перехід сектору до нового, структурно складнішого етапу фінансової мобілізації.

Бібліографічний список:

1. Біденко Ю. М. Фінанси громадянського суспільства в Україні: ключові тенденції, моделі та перешкоди в досягненні сталості. *Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Серія «Питання політології»*. 2019. Вип. 36. С. 24–36. DOI: 10.26565/2220-8089-2019-36-03.
2. Гордєєв О. Грантова діра. Як виживає український сектор після «виходу» USAID. Главком. 2026. URL: <https://glavcom.ua/interviews/hrantova-dira-jak-vizhivaje-ukrajinskij-sektor-pislja-vikходу-usaid-1118477.html>

3. Гриненко В. 123 мільярди гривень задонейтили українці з початку повномасштабного вторгнення – статистика Monobank. The Village Україна. 2026. URL: <https://www.village.com.ua/village/business/news/371407-123-milyardi-griven-zadoneytili-ukrayintsi-z-pochatku-povnomasshtabnogo-vtorgnennya-ndash-statistika-monobank>
4. Громадянське суспільство України в умовах війни: звіт комплексного соціологічного дослідження. Єднання. Лютий 2024. URL: https://ednannia.ua/images/Procurements/Громадянське_суспільство_України_в_умовах_війни_звіт_з_комплексного_соціологічного_дослідження.pdf
5. Державна цільова соціальна програма з розвитку волонтерської діяльності в Україні на період до 2030 року : затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2026 р. № 396-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-2026-p#n13>
6. Дослідження потреб і проблем громадського сектору під час війни. Фонд Східна Європа (East Europe Foundation). 2023. URL: <https://eef.org.ua/en/prezentuvaly-doslidzhennya-gromsektoru/>
7. Дослідження сектору благодійності 2025. Zagoriy Foundation. 2025. URL: https://zagoriy.foundation/wp-content/uploads/2025/12/doslidzhennya_sektoru_blagodijnosti_2025.pdf
8. «Ентузіазм закінчується»: волонтери попереджають про кризу донатів в Україні. Borg.expert. 2026. URL: <https://borgexpert.com/news/entuziazm-zakinchuetsia-volontiry-poperedzhaiut-pro-kryzu-donativ-v-ukraini>
9. За шість місяців 2023 року на рахунки трьох фондів надійшло 8,4 млрд грн. Детектор медіа. 2023. URL: <https://cs.detector.media/community/texts/185537>
10. Корпоративна соціальна відповідальність: що це і навіщо бізнесу. Щедрий Вівторок. 2025. URL: <https://givingtuesday.ua/statti/shho-take-korporativna-soczialna-vidpovidalnist-i-dlya-chogo-vona-potribna-biznesu/>
11. Краудфандингові платформи: де взяти гроші на свій проєкт. Happy Monday. 2026. URL: <https://happymonday.ua/5-platform-dlya-kraudfandynгу>
12. Мадрига Т. Б. Єдності сила. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2025. 456 с.
13. Новий етап регулювання віртуальних активів в Україні: що змінюється для бізнесу та інвесторів. LIGA ZAKON. URL: https://biz.ligazakon.net/analytics/238907_noviy-etap-regulyuvannya-virtualnikh-aktiviv-v-ukran-shcho-zmnyutsya-dlya-bznesu-ta-nvestorv
14. Перевірка волонтерів та благодійних організацій: що варто знати. Новокаховська MBA. 2025. URL: <https://nk.gov.ua/2025/09/15/perevirka-volonterv-ta-blahodijnykh-orhanizatsij-shcho-varto-znaty/>
15. Пеньковська А. Як криптовалюта допомагає українцям у війні. 2025. URL: <https://news.liga.net/ua/all/pr/yak-kryptovaliuta-dopomahaie-ukraintsiam-u-viyni>
16. Пригула зібрав 600 млн на чотири «Байрактари». Новинарня. 24.06.2022. URL: <https://novynarnia.com/2022/06/24/prytula-zibrav-600-mln-na-chotyry-bajraktary/>
17. Проєкт Закону про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо врегулювання обороту віртуальних активів в Україні № 10225-д. Верховна Рада України. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/56271>
18. Ринок криптовалютних активів під час війни: трансформації та перспективи для України : аналітичний звіт / ГО «Мережа захисту національних інтересів «ANTS». Київ, 2023. 18 с. URL: <https://ants.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/rynok-kryptovalyutnyh-aktivviv-pid-chas-vijny.pdf>
19. Софієнко Н. Фонди зібрали рекордні 105,8 млрд грн пожертв на ЗСУ. Як і куди донатили українці у 2025 році. Forbes.ua. 2025. URL: <https://forbes.ua/news/fondi-zibrali-rekordni-10587-mlrd-grn-pozhertv-na-zsu-yak-i-kudi-donatile-ukraintsi-u-2025-rotsi-05122025-34646>
20. Сталість українського бізнесу під час війни: що показав «Індекс KCB 2023». The Page. 2023. URL: <https://thepage.ua/ua/rating/stalist-ukrayinskogo-biznesu-pid-chas-vijni-sho-pokazav-indeks-ksv-2023>
21. Тертична Л. І., Скотаренко Д. Л. Розвиток корпоративного волонтерства підприємств в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство. 2026. Вип. 85. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-85-157>.
22. У 2024 році три найбільші українські фонди зібрали на 28 % більше донатів. Gwara Media. 2025. URL: <https://gwaramedia.com/u-2024-rocz-tri-najbilshi-ukrayinski-fondi-zibrali-na-28-bilshe-donativ/>
23. Українці задонатили 993 мільйони євро через Monobank у 2024 році. Shotam.info. 2025. URL: <https://shotam.info/za-2024-rik-ukraintsi-zadonatyly-na-viysko-naybilshe-vid-povnomasshtabnoho-vtorhnennia/>.
24. Фонд «Повернись живим» у 2026 р. планує перевершити рекордні збори 2025 р. у 31 млрд грн – директор. Інтерфакс-Україна. 2026. URL: <https://interfax.com.ua/news/general/1139547.html>
25. Шевчук С., Гордієнко О. «HIMARS для волонтерів». Українці створили 100 000 «банок» у monobank і зібрали 5 млрд грн. Як вони працюють? Інтерв'ю Олега Гороховського. Forbes Ukraine. 18.10.2022. URL: <https://forbes.ua/money/himars-dlya-volonterv-ukraintsi-stvorili-100-000-banok-u-monobank-i-zibrali-5-mlrd-grn-yak-voni-pratsuyut-intervyu-olega-gorokhovskogo-18102022-9069>
26. Як донатять українці в 2023 році: огляд зборів United24, «Повернись живим» та фонду Притули. Оpendatabot. 2023. URL: <https://opendatabot.ua/analytics/donats-for-victory>
27. Adena M., Harke J. Charitable giving in wartime: Evidence from Ukraine's war fundraising. VoxEU / CEPR. 2025. URL: <https://cepr.org/voxeu/columns/charitable-giving-wartime-evidence-ukraines-war-fundraising>
28. Chang C.-C., Pai C.-J. Non-profit fundraising activities in a war environment: An exploration of hindrance factors using a modified Z-HISA hybrid model. *Journal of Business Research*. 2025. Vol. 189. Article 115209. DOI:

10.1016/j.jbusres.2025.115209.

29. Chainalysis. The 2025 Geography of Cryptocurrency Report. 2025. URL: <https://www.chainalysis.com/reports/2025-geo-crypto-report/>

30. CryptoRank. Ukraine to regulate political crypto donations to tackle Russian influence. 19 March 2026. URL: <https://cryptorank.io/news/feed/c5ee8-ukraine-political-crypto-donations-russia>

31. Crystal Intelligence. Ukraine Receives More Than \$225M in Crypto Donations. 2023 (updated 2026). URL: <https://crystalintelligence.com/investigations/ukraine-receives-over-224m-in-crypto-donations/>

32. Ensuring NGO Accountability for Reconstruction and Humanitarian Relief in Ukraine. Center for Strategic and International Studies (CSIS). 2024. URL: <https://www.csis.org/analysis/ensuring-ngo-accountability-reconstruction-and-humanitarian-relief-ukraine>

33. Examining the Role of Civil Society in Ukraine during Wartime. RTI International. 2023. URL: <https://www.rti.org/impact/examining-role-civil-society-ukraine-during-wartime>

34. Hebrew University report highlights civil mobilization during war. JNS. 2023. URL: <https://www.jns.org/wire/hebrew-u-report-highlights-civil-mobilization-during-war/>

35. Kostiv M., Kochyn V., Lideikyte Huber G., Neri-Castracane G. The War in Ukraine, Volunteers and Non-profit Organizations: Regulatory and Law-Related Challenges. Nonprofit Policy Forum. 2025. DOI: 10.1515/nppf-2023-0103.

36. Passing the Buck: The Economics of Localizing Aid in Ukraine. Refugees International. 2024. URL: <https://www.refugeesinternational.org/reports-briefs/passing-the-buck-the-economics-of-localizing-aid-in-ukraine/>

37. The Rise in Popularity of Cryptocurrency in Ukraine. Disruption Banking. 2025. URL: <https://www.disruptionbanking.com/2025/11/19/the-rise-in-popularity-of-cryptocurrency-in-ukraine/>

38. Volosovych S., Nezhyva M., Vasylenko A., Morozova L., Napadovskyi I. The Cryptocurrency Assets Market in the Conditions of Military Aggression. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2024. Vol. 1 (54). P. 114–126. DOI: 10.55643/fcaptp.1.54.2024.4305.

References:

1. Bidenko, Yu.M. (2019) Finansy hromadianskoho suspilstva v Ukraini: kliuchovi tendentsii, modeli ta pereshkody v dosiahnenni stalosti [Civil society finance in Ukraine: Key trends, models and obstacles to achieving sustainability]. *Visnyk KhNU im. V.N. Karazina. Seriya «Pytannia politolohii»*, 36, pp. 24–36. DOI: 10.26565/2220-8089-2019-36-03.

2. Hordieiev, O. (2026) Hrantova dira. Yak vyzhyvaie ukraïnskyi sektor pislia «vykhodu» USAID [The grant gap: How the Ukrainian sector survives after USAID's "exit"]. *Glavcom*. Available at: Glavcom

3. Hrynenko, V. (2026) 123 miliardy hryven zadoneityly ukraïntsi z pochatku povnomasshtabnoho vtorhnennia – statystyka Monobank [Ukrainians have donated UAH 123 billion since the beginning of the full-scale invasion: Monobank statistics]. *The Village Ukraina*. Available at: The Village Ukraina

4. Ednannia (2024) *Hromadianske suspilstvo Ukrainy v umovakh viiny: zvit kompleksnoho sotsiolohichnoho doslidzhennia* [Civil society of Ukraine during the war: Report of a comprehensive sociological study]. February 2024. Available at: Ednannia

5. Cabinet of Ministers of Ukraine (2026) *Derzhavna tsilova sotsialna prohrama z rozvytku volonterskoi diialnosti v Ukraini na period do 2030 roku* [State Targeted Social Programme for the Development of Volunteering in Ukraine for the Period until 2030]. Approved by Order No. 396-r of 29 April 2026. Available at: Verkhovna Rada of Ukraine

6. East Europe Foundation (2023) *Doslidzhennia potreb i problem hromadskoho sektoru pid chas viiny* [Study of the needs and problems of the civil society sector during the war]. Available at: East Europe Foundation

7. Zagoriy Foundation (2025) *Doslidzhennia sektoru blahodiïnosti 2025* [Charitable sector research 2025]. Available at: Zagoriy Foundation

8. Borg.expert (2026) «Entuziazm zakinchuietsia»: volonter y poperedzhaiut pro kryzu donativ v Ukraini [“Enthusiasm is running out”: Volunteers warn of a donation crisis in Ukraine]. Available at: Borg.expert

9. Detector Media (2023) Za shist misiatsiv 2023 roku na rakhunky trokh fondiv nadiishlo 8,4 mlrd hrn [In the first six months of 2023, three foundations received UAH 8.4 billion]. Available at: Detector Media

10. Giving Tuesday Ukraine (2025) Korporatyvna sotsialna vidpovidalnist: shcho tse i navishcho biznesu [Corporate social responsibility: What it is and why businesses need it]. Available at: Giving Tuesday Ukraine

11. Happy Monday (2026) Kraudfandynhovi platformy: de vziaty hroshi na svii proïekt [Crowdfunding platforms: Where to get money for your project]. Available at: Happy Monday

12. Madryha, T.B. (2025) *Yednosti sylu* [Strength in unity]. Ivano-Frankivsk: Misto NV. 456 p.

13. LIGA ZAKON (n.d.) Novyi etap rehuliuвання virtualnykh aktyviv v Ukraini: shcho zminiuietsia dlia biznesu ta investoriv [A new stage in the regulation of virtual assets in Ukraine: What is changing for businesses and investors]. Available at: LIGA ZAKON

14. Nova Kakhovka City Military Administration (2025) Perevirka volonteriv ta blahodiïnykh orhanizatsii: shcho varto znaty [Verification of volunteers and charitable organizations: What you need to know]. Available at: Nova Kakhovka City Military Administration

15. Penkovska, A. (2025) Yak kryptovaliuta dopomahaie ukraintsiam u viini [How cryptocurrency helps Ukrainians during the war]. *LIGA.net*. Available at: LIGA.net
16. Novynarnia (2022) Prytula zibrav 600 mln na chotyry «Bairaktary» [Prytula raised UAH 600 million for four Bayraktars]. 24 June. Available at: Novynarnia
17. Verkhovna Rada of Ukraine (n.d.) *Proiekt Zakonu pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy ta deiakyykh inshykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo vrehuliuvannia oborotu virtualnykh aktyviv v Ukraini No. 10225-d* [Draft Law on Amendments to the Tax Code of Ukraine and Certain Other Legislative Acts of Ukraine on Regulation of the Circulation of Virtual Assets in Ukraine No. 10225-d]. Available at: Verkhovna Rada of Ukraine
18. ANTS (2023) *Rynok kryptovaliutnykh aktyviv pid chas viiny: transformatsii ta perspektyvy dlia Ukrainy: analytychnyi zvit* [Cryptocurrency assets market during the war: Transformations and prospects for Ukraine: Analytical report]. Kyiv, 18 p. Available at: ANTS
19. Sofiienko, N. (2025) Fondy zibraly rekordni 105,8 mlrd hrn pozhertv na ZSU. Yak i kudy donatyly ukraintsy u 2025 rotsi [Foundations raised a record UAH 105.8 billion in donations for the Armed Forces of Ukraine: How and where Ukrainians donated in 2025]. *Forbes.ua*. Available at: Forbes Ukraine
20. The Page (2023) Stalist ukraïnskoho biznesu pid chas viiny: shcho pokazav «Indeks KSV 2023» [Sustainability of Ukrainian business during the war: What the CSR Index 2023 showed]. Available at: The Page
21. Tertychna, L.I. and Skotarenko, D.L. (2026) Rozvytok korporatyvnoho volonterstva pidpriemstv v umovakh voïennoho stanu [Development of corporate volunteering by enterprises under martial law]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 85. DOI: 10.32782/2524-0072/2026-85-157.
22. Gwara Media (2025) U 2024 rotsi try naibilshi ukraïnski fondy zibraly na 28% bilshe donativ [In 2024, the three largest Ukrainian foundations collected 28% more donations]. Available at: Gwara Media
23. ShoTam (2025) Ukraïntsi zadonatyly 993 miliony yevro cherez Monobank u 2024 rotsi [Ukrainians donated EUR 993 million through Monobank in 2024]. Available at: ShoTam
24. Interfax-Ukraine (2026) Fond «Povernys zhyvym» u 2026 r. planuie perevershyty rekordni zbory 2025 r. u 31 mlrd hrn – dyrektor [Come Back Alive Foundation plans to surpass its record UAH 31 billion fundraising total of 2025 in 2026 – director]. Available at: Interfax-Ukraine
25. Shevchuk, S. and Hordiienko, O. (2022) «HIMARS dlia volonteriv». Ukraïntsi stvoryly 100 000 «banok» u Monobank i zibraly 5 mlrd hrn. Yak vony pratsiuiut? Interviu Oleha Horokhovskoho [“HIMARS for volunteers”: Ukrainians created 100,000 Monobank “jars” and raised UAH 5 billion. How do they work? Interview with Oleh Horokhovskiy]. *Forbes Ukraine*, 18 October. Available at: Forbes Ukraine
26. Opendatabot (2023) Yak donatiat ukraïntsi v 2023 rotsi: ohliad zboriv United24, «Povernys zhyvym» ta fondu Prytuly [How Ukrainians donate in 2023: An overview of fundraising by United24, Come Back Alive and the Prytula Foundation]. Available at: Opendatabot
27. Adena, M. and Harke, J. (2025) Charitable giving in wartime: Evidence from Ukraine's war fundraising. *VoxEU / CEPR*. Available at: CEPR / VoxEU
28. Chang, C.-C. and Pai, C.-J. (2025) Non-profit fundraising activities in a war environment: An exploration of hindrance factors using a modified Z-HISA hybrid model. *Journal of Business Research*, 189, Article 115209. DOI: 10.1016/j.jbusres.2025.115209.
29. Chainalysis (2025) *The 2025 Geography of Cryptocurrency Report*. Available at: Chainalysis
30. CryptoRank (2026) Ukraine to regulate political crypto donations to tackle Russian influence. 19 March. Available at: CryptoRank
31. Crystal Intelligence (2023, updated 2026) Ukraine receives more than \$225M in crypto donations. Available at: Crystal Intelligence
32. Center for Strategic and International Studies (CSIS) (2024) Ensuring NGO accountability for reconstruction and humanitarian relief in Ukraine. Available at: CSIS
33. RTI International (2023) Examining the role of civil society in Ukraine during wartime. Available at: RTI International
34. JNS (2023) Hebrew University report highlights civil mobilization during war. Available at: JNS
35. Kostiv, M., Kochyn, V., Lideikyte Huber, G. and Neri-Castracane, G. (2025) The war in Ukraine, volunteers and non-profit organizations: Regulatory and law-related challenges. *Nonprofit Policy Forum*. DOI: 10.1515/npf-2023-0103.
36. Refugees International (2024) *Passing the Buck: The Economics of Localizing Aid in Ukraine*. Available at: Refugees International
37. Disruption Banking (2025) The rise in popularity of cryptocurrency in Ukraine. Available at: Disruption Banking
38. Volosovych, S., Nezhyva, M., Vasilenko, A., Morozova, L. and Napadovskyi, I. (2024) The cryptocurrency assets market in the conditions of military aggression. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 1(54), pp. 114–126. DOI: 10.55643/fcaptp.1.54.2024.4305. (54). P. 114–126. DOI: 10.55643/fcaptp.1.54.2024.4305.